

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 276/2020 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen yksityisessä terveydenhuollossa tehtävien koronavirustestien ja vasta-ainetestien korvaamisesta sairausvakuutuksesta ja osana työnantajan järjestämää työterveyshuollon sairaanhoitoa

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimitannut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Sari Sarkomaan /kok. ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 276/2020 vp:

Aikooko hallitus laajentaa Kelan ehdotuksen mukaisesti sairaanhoitovakuutuksen korvaamaan yksityisen sektorin tekemät koronavirustutkimukset ml. koronavirus- ja vasta-ainetestit ja

aikooko hallitus laajentaa Kelan ehdotuksen mukaisesti sairaanhoitovakuutuksen korvaamaan osana työnantajan järjestämää työterveyshuollon sairaanhoitoa tehtävät koronavirustutkimukset ml. koronavirus- ja vasta-ainetestit?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Koronaviruksen aiheuttaman COVID-19-infektion toteamiseen käytetään viruksen perimää tunnistavaa geenimonistustestiä (nk. PCR-testi, CV19NhO). COVID-19-vasta-aineiden toteaminen kertoo siitä, että henkilö on kohdannut uuden koronaviruksen aiemmin. Koska tieto COVID-19-vasta-aineiden muodostumisesta on vielä puutteellista, ei vasta-aineiden toteamisen perusteella voida yksilötasolla vielä arvioida sitä, onko henkilö parantunut uuden koronaviruksen aiheuttamasta taudista, onko hän mahdollisesti tartuttava tai suojaavatko vasta-aineet häntä uudelta tartunnalta. Väestötasolla vasta-aineita tutkimalla voidaan kuitenkin tuottaa tietoa epidemian kokonaiskuvasta ja laajuudesta sekä arvioida väestön suojaa COVID-19-infektiota vastaan. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen koordinoimana on käynnistetty väestötutkimuksia, joissa selvitetään COVID-19-vasta-aineiden muodostumista, määrää sekä sitä kuinka pitkään niitä on havaittavissa.

Kansaneläkelaitos (Kela) korvaa hoito- ja tutkimuskorvauksia sairausvakuutuslain perusteella sairausvakuutuksen sairaanhoitovakuutuksesta. Sairausvakuutuslaissa korvattavuuden edellytykseksi on säädetty muun muassa se, että kyseessä ovat tarpeelliset sairaanhoidon kustannukset. Julkisen terveydenhuollon kustannuksia ei korvata. Korvausta maksetaan omavastuun ylittävältä osalta enintään vahvistetun korvaustaksan määrä. Kuten kysymyksessä on todettu, sairausvakuutuslain 3 luvun 6 §:n mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tutkimuksen ja hoidon korvaustaksojen perusteet ja enimmäismäärät, joiden perusteella Kelan on vahvistettava luettelo sairausvakuutuslain 3 luvun 1 – 3 §:n mukaan korvattavista tutkimus- ja hoitotoimenpiteistä sekä

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 276/2020 vp

niiden korvaustaksoista. Sairausvakuutuslain mukaan Kela vastaa sairausvakuutuslain toimeenpanoon liittyvistä tehtävistä. Kela on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, jonka toimintaa valvovat eduskunnan valitsevat valtuutetut. Hallituksella tai sosiaali- ja terveysministeriöllä ei ole toimivaltaa puuttua Kelan toimintaan sairausvakuutuslain soveltamisessa esimerkiksi korvaustaksoja vahvistettaessa.

Suomen COVID-19-testausstrategian mukaisesti PCR-testauskapasiteettia lisätään tarvittaessa jopa 10 000 testiin vuorokaudessa julkisen terveydenhuollon rahoituksella. Sairausvakuutuksen sairaanhoitovakuutuksesta maksettavista korvauksista valtio rahoittaa 67 prosenttia ja loppu 33 prosenttia rahoitetaan vakuutettujen sairaanhoitomaksulla. Tällä hetkellä sairaanhoitovakuutuksen korvaukset kattavat tutkimuksen ja hoidon kustannuksista noin 13,1 prosenttia. Hallitus näkee, että käytettävissä olevat varat ovat tarkoituksenmukaisemmin kohdennettavissa kaikkien kansalaisten testaamiseen julkisen terveydenhuollon kautta kuin lisäämällä sairaanhoitovakuutuksen rahoitusta. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain mukaan yleisvaarallisen tartuntataudin, kuten COVID-19-infektion, tutkimus on asiakkaalle maksutonta.

Kela korvaa työterveyshuollon kustannuksia työnantajille ja yrittäjille sairausvakuutuslain työtu-
lo-
vakuutuksesta. Työtulo-
vakuutuksesta korvataan työnantajille lakisääteisen, ehkäisevän työterveyshuollon ja työnantajille vapaaehtoisen sairaanhoidon sekä yrittäjille kokonaisuudessaan vapaaehtoisen työterveyshuollon kustannuksia. Työterveyshuollon kustannuksista työnantajat rahoittavat suurin maksuosuuksin 57 prosenttia. Loppuosa rahoitetaan Kelan korvausten kautta vakuutusmaksuilla siten, että työnantajat rahoittavat 52 prosenttia ja palkansaajat sekä yrittäjät yhteensä 48 prosenttia. Työnantajien todellinen kustannusosuus on siis noin 80 prosenttia ja vakuutettujen sekä yrittäjien 20 prosenttia.

Kuten kysymyksessä on todettu, koronavirus- ja vasta-ainetestien tekemisestä tulisi olla sovittu työnantajan ja työterveyshuollon palvelujen tuottajan välisessä sopimuksessa, jotta ne voisivat tulla korvattavaksi osana työterveyshuollon korvauksia. Lisäksi, jotta näitä testejä voitaisiin korvata työterveyshuollon korvauksina, testien tulisi kuulua työterveyshuoltolain mukaiseen hyvään työterveyshuoltokäytäntöön.

Kela korvaa työterveyshuollon korvauksia enintään 50 tai 60 prosenttia korvauksille vahvistetusta enimmäismäärästä. Työterveyshuollon korvaukset maksetaan työnantajille tilikausittain jälkikäteen. Sellaiselle tilikaudelle, josta yli puolet ajoittuu 1.1.2020 alkavalle ajalle, ei sairaanhoidon (korvausluokka II) kustannuksia enää korvata, jos ehkäisevän työterveyshuollon (korvausluokka I) kustannusten korvaamisen jälkeen enimmäismäärää ei enää riitä korvausluokan II kustannusten korvaamiseen. Tilikausittaisessa korvaamisessa kustannuksia ei erotella testien tarkkuudella, minkä vuoksi koronavirus- tai vasta-ainetestien korvaaminen jonkinlaisella valtion rahoittamalla lisärahoitusmallilla ei ole mahdollista työterveyshuollon korvausten normaalin korvausjärjestelmän lisänä.

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 276/2020 vp

Erillisen uuden korvausjärjestelmän ICT-kehittäminen veisi aikaa kuukausia tai mahdollisesti vuosia.

Helsingissä 28.4.2020

Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen